

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/79/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012200388
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7012200388.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: AKRIBIA s.r.o., so sídlom Slovenské Nové Mesto 296, IČO : 31 733 948, zastúpený: JUDr. Pavlom Gombosom, so sídlom Advokátskej kancelárie Moldavská cesta 21/A, Košice, proti žalovanému: Daňový úrad Košice, so sídlom Rozvojová 2, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9813301/1/175911/2012/Bab zo dňa 21. februára 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/69/2012-103 zo dňa 18. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/69/2012-103 zo dňa 18. apríla 2013 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 165,56 €. na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Pavla Gombosa v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250j ods. 2, písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmané rozhodnutie žalovaného č. 9813301/1/175911/2012/Bab zo dňa 21. februára 2012 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 389,50 € do rúk jeho právnej zástupkyňi v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného posudzoval v intenciách právnych noriem 13b ods. 1 až 3 v spojení s § 30 ods. 1,3 zákona č. 511/1992 Zb. a v spojení s § 165 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní, ktoré právne normy citoval.

Krajský súd poukazom na to, že v zmysle § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. odôvodnenie má byť obligatórnou náležitosťou rozhodnutia iba v prípadoch, ak to výslovne ustanovuje zákon č. 511/1992 Zb. a § 13b neustanovuje, aby rozhodnutie správcu dane o žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty muselo obligatórne obsahovať aj odôvodnenie, konštatoval, že k takémuto právnomu záveru by súd mohol

dospieť iba v prípade, ak by aplikoval výlučne iba jazykový výklad citovaných zákonných ustanovení, pričom by išlo o mechanický jazykový výklad, ktorý nezohľadňuje účel zákona a ktorý by bol v rozpore s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. V danej súvislosti dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd vyslovil prednosť ústavne súladného výkladu pred inými výkladovými metódami.

Ďalej krajský súd konštatoval, že pri výklade aplikácie ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvoradne z ich doslovného znenia, súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne, môže ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť, alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR), s poukazom na to, že i v týchto prípadoch musí sa zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. Mal za to, že v prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým výkladom.

Poukázal na to, že viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení, keď čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. V danej súvislosti tiež dal do pozornosti rozhodnutia Ústavného súdu SR II. ÚS 148/06, III. ÚS 346/06, IV. ÚS 209/07, v ktorých ústavný súd vyslovil prednosť ústavne súladného výkladu právnych predpisov pred inými metódami výkladu.

Podľa názoru krajského súdu výklad § 30 ods. 3 vo vzťahu k § 13b zákona č. 511/1992 Z. z. pri rešpektovaní zásady ústavne konformného výkladu právnych predpisov musí rešpektovať ústavné právo domáhať sa právnej ochrany na inom orgáne SR v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj princíp právneho štátu zaručeného čl. 1 ústavy, keď jedným z predpokladov uplatnenia ústavného práva na ochranu na inom orgáne SR ako aj dodržania princípu právnej istoty vyplývajúceho z princípov právneho štátu je, aby rozhodnutia správnych orgánov boli zdôvodnené. Uviedol, že neudržateľnosť iba jazykového výkladu ustanovenia § 13b vo vzťahu k § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. možno ilustrovať aj na aplikácii § 30 ods. 3 tohto zákona pri iných rozhodnutiach upravených v tomto zákone, poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 35, § 35b, § 44 ods. 6, písm. b/, § 71 a ďalších rozhodnutiach, pri ktorých je však právna teória, ako aj rozhodovacia prax daňových úradov nesporná v tom smere, že súčasťou týchto rozhodnutí je vždy odôvodnenie.

Krajský súd konštatoval, že absencia odôvodnenia žalobou napadnutého rozhodnutia má za následok jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, keď z rozhodnutia žalovaného nemožno identifikovať dôvod zmeškania lehoty na podanie odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru, nemožno posúdiť závažnosť tohto dôvodu a z rozhodnutia nie je zrejmé ani to, či bola dodržaná lehota 30 dní na podanie žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty a vykonanie zmeškaného úkonu.

Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a preto podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. ho zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Záverom krajský súd uviedol, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného pre nedostatok dôvodov mu neumožňovala zaoberať sa ďalšími námietkami podanej žaloby.

Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi priznal náhradu trov konania, pretože bol v konaní úspešný. Náhrada trov konania pozostávala z odmeny za poskytnutie právnych služieb podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej služby a zaplateného súdneho poplatku.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania poukázal na to, že celý proces a priebeh konania správcu dane podrobne popísal a zdokumentoval vo vyjadrení k žalobe a jeho doplnení na pojednávaní súdu prvého stupňa, v ktorom uviedol právne významné momenty a stanoviská k žalobným dôvodom.

K argumentácii súdu prvého stupňa ohľadom nepreskúmateľnosti rozhodnutia poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 30 ods. 1 a 3 v spojení s § 13b ods. 1 a 3 zákona č. 511/1992 Zb. a s § 165 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. uviedol, že zákon o správe daní účinný v čase vydania preskúmavaného

rozhodnutia, ktorý sa vzťahoval na predmetné daňové konanie, a rovnako ani v súčasnosti, neobsahoval a neobsahuje takú úpravu, na základe ktorej by rozhodovanie v konaní podľa § 13b a § 30 ods. 3 zákona, malo byť obligatórne podložené skutkovo a právne tak, ako je upravené rozhodovanie voči, či už podľa správneho poriadku alebo Občianskeho súdneho poriadku, alebo podľa iných ustanovení samotného zákona o správe daní.

Poukázal na to, že zákon o správe daní podľa právnej teórie a podľa praxe daňových úradov odkazuje na odôvodnenie ako obligatórnu náležitosť rozhodnutia z dôvodu, že sa jedná o rozhodovanie o skutočnostiach podstatne odlišných od inštitútu zmeškania lehoty, v ktorej súvislosti dal do pozornosti judikatúru Najvyššieho súdu SR - rozsudok sp. zn. 7Sž 73,74/98.

Nesúhlasil s konštatovaním prvostupňového súdu, že jedine za predpokladu existencie odôvodneného správneho rozhodnutia sú dané predpoklady na uplatnenie ústavného práva na právnu ochranu a dodržanie princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva, poukazom na to, že zákon o správe daní umožňoval a umožňuje rozhodovať bez povinného odôvodnenia, na rozdiel od procesných noriem, ktoré túto možnosť nepripúšťajú. Dôvodil, že v danom prípade nemožno súhlasiť s tvrdením, že absencia odôvodnenia má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia, pretože v prešetrovanom prípade zákon s touto absenciou počíta, poukazom na to, že prvostupňový súd k preskúmaniu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného mal k dispozícii celý príslušný administratívny spis. V danej súvislosti dal do pozornosti názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedený v rozsudku sp. zn. M-Sž doV 1/00.

Poukazom na to, že zmyslom a účelom zákona o správe daní bolo a stále je zabezpečovanie účinnosti správy daní a účinné zabezpečovanie výberu daní za súčasného vytvárania priaznivých podmienok pri uplatňovaní a zachovaní práva a právom chránených záujmov daňových subjektov, pričom pri účelnom vytváraní priaznivých podmienok uplatňovania práv daňových subjektov je nevyhnutné hodnotiť zmysel a účel zákona spôsobom komplexného pohľadu na celý priebeh konania pred správcom dane, vyslovil názor, že v prípade teórie a praxe podľa § 13 b v spojení s § 30 ods. 3 zákona o správe daní, ktorými sa žalovaný riadil, sú tieto v súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.

Žalovaný zotrval na tvrdení uvedenom v písomnom vyjadrení, že jeho postup ako aj napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom, ako aj jeho účelom a z jeho strany nedošlo k porušeniu žiadneho ustanovenia zákona o správe daní t.j. ustanovenia § 13b a ani ustanovenia § 30, teda konal a rozhodol nevybočujúc z princípov zákonnosti a ani z korektného súladu medzi zákonom a Ústavou SR. V danej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 69/2008.

Ďalej dôvodil, že i vzhľadom na to, že rozhodnutie neobsahovalo odôvodnenie, keďže to zákon nepovažoval za povinnú náležitosť, táto skutočnosť nevylučuje oprávnenie súdu podrobne sa oboznámiť s dôvodmi a dôkazmi na základe, ktorých žalovaný dospel k svojim záverom, že žalobcovi žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty nevyhoveli, keďže na výzvu súdu predložil spolu so svojím vyjadrením riadne a včas úplný, žurnalizovaný a originálny administratívny spis, podľa ktorého prvostupňový súd bol oprávnený skúmať celý priebeh konania a úkonov v tomto procese, ako aj nesplnenie zákonných podmienok pre odpustenie zmeškanej lehoty zo strany žalobcu.

Vyslovil názor, že sa vzhľadom na všetky fakty a dôkazy uvedené v dôvodoch odvolania je zrejmé, že konaním žalovaného nedošlo k naplneniu ani jedného z dôvodov podľa § 250j ods. 2 O.s.p., majúci za to, že jeho postup bol legitímny, ústavne konformný a správny, zdôrazniac, že preskúmané rozhodnutie žalovaného o nevyhovení žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty bolo možné preskúmať vzhľadom na možnosť súdu preskúmať celý priebeh príslušného konania a to najmä z dôvodu, že výsledok tohto konania t. j. rozhodnutie o žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty bolo vydané v zmysle platného právneho stavu na základe účinného a príslušného právneho predpisu, pričom sám zákonodarca umožnil rozhodovať o tomto nároku aj bez povinnosti rozhodnutie odôvodniť.

Záverom uviedol, že preskúmané rozhodnutie nemá charakter rozhodnutia, ktorým by dochádzalo k vážnym zásahom do základných ľudských práv a zákon právny nárok na odpustenie zmeškanej lehoty, o ktorej sa rozhodlo, nepriznáva a je výlučne na správcovi dane ako v danej veci na základe jeho osobitostí rozhodne. Mal za to, že zo strany prvostupňového súdu v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. nebola zistená taká vada, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania v sume 165,56 €. K odvolacím dôvodom uviedol, že pokiaľ ide o nález ÚS SR č. II. ÚS 243/05 zo dňa 9. novembra 2006, zo strany žalovaného ide o značne

účelovú námietku, keďže predmetný nález sa týka porušenia práva nielen na súdnu, ale aj na inú právnu ochranu, a teda aj na ochranu poskytovanú orgánmi verejnej správy, u ktorých tiež platí požiadavka na dodržiavanie princípu právnej istoty. Uvedené napokon nesporne potvrdzuje aj ust. § 3 ods. 9 zákona č. 563/2009 Z. z., v zmysle ktorého „správca dane dbá na to, aby pri rozhodovaní v skutkovo zhodných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely“.

K námietkam žalovaného, že nebol povinný napadnuté rozhodnutie odôvodniť uviedol, že nikdy nespochybňoval skutočnosť, že zákon č. 511/1992 Zb. umožňoval vydať rozhodnutie bez odôvodnenia avšak tak, ako na to poukázal aj prvostupňový súd. V danom prípade bolo potrebné predmetné ustanovenie vykladať podľa účelu a zmyslu právnej normy, v súlade s požiadavkou ústavne konformného výkladu a žalobcovi dostatočne odôvodniť, prečo jeho žiadosti, totožnej so žiadosťou iného daňového subjektu, nebolo na rozdiel od tejto vyhovieť. Hoci žalovaný dôrazne namietal, že prvostupňový súd mal na základe obsahu predloženého spisu správneho orgánu možnosť náležite sa oboznámiť s celým konaním a postupom správneho orgánu, pričom poukazuje na to, že v prípade, ak by proti rozhodnutiu o odpustení zmeškania lehoty bolo možné podať opravný prostriedok, tak by akiste v prípade daňového subjektu PRESTÍŽ, s.r.o., (na ktorého rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty žalobca poukazoval) bolo iniciované z úradnej moci konanie o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania a toto by bolo zrušené, predstavuje práve absencia tohto odôvodnenia vo vzťahu k žalobcovi v napadnutom rozhodnutí porušenie princípu právnej istoty, keďže v čase vydania rozhodnutia (aj z dôvodu, že túto skutočnosť žalobca uviedol už vo vyjadrení k výzve na doplnenie podania) mal žalovaný plnú vedomosť o tom, že v prípade daňového subjektu PRESTÍŽ, s.r.o., bolo rozhodnuté úplne odlišným spôsobom, a teda mu nič nebránilo v tom, aby touto skutočnosťou riadne odôvodnil svoje rozhodnutie, ako bol v záujme zachovania princípu právnej istoty povinný (k tomu analogicky napr. R 29/1996). Povinnosťou orgánu vydávajúceho rozhodnutie riadne sa vysporiadať s rozdielmi v jeho rozhodovacej činnosti sa zaoberal aj vyššie uvedený nález ÚS SR II. ÚS 243/05 z 9. novembra 2006.

Záverom žalobca uviedol, že o tom, že o takmer rovnakej žiadosti iného daňového subjektu rozhodol žalovaný úplne odlišným spôsobom, a že takéto rozhodnutie údajne nebolo správne, sa dozvedel len vďaka tomu, že oba tieto daňové subjekty zastupoval ten istý právny zástupca, a aj to len za cenu iniciovania súdneho konania (vrátane úhrady súdneho poplatku za podanie žalôb).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalovaného (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa preskúmvané rozhodnutie žalovaného č. 9813301/1/175911/2012/Bab zo dňa 21. februára 2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Preskúmvaným rozhodnutím žalovaný nevyhovel žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania voči dodatočnému platobnému výmeru.

Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v rozsahu žalobných dôvodov a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, ako sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný rozhodoval s konečnou platnosťou o nevyhovie žiadosti žalobcu o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania voči dodatočnému platobnému výmeru.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu predloženého súdneho spisu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, mal preukázané, že správca dane - Daňový úrad Košice preskúmvaným rozhodnutím podľa § 13b ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 165 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyhovел žiadosti žalobcu ako platiteľovi dane z pridanej hodnoty zo dňa 25. novembra 2011 o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania voči dodatočnému platobnému výmeru č. 740/230/27417/2011/Bab zo dňa 8. septembra 2011 z dôvodu, že účastník daňového konania nepreukázal existenciu dôležitých dôvodov na predloženie zmeškanej lehoty. Daňový úrad v uvedenom rozhodnutí účastníka poučil tak, že proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť doručením rozhodnutia právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Martine Gombosovej dňa 24. februára 2012.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je zvrchovaný demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovanej ústavnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Z uvedených dôvodov bolo povinnosťou Daňového úradu Košice v danom prípade vykonať výklad a aplikáciu právnej normy ustanovenej v § 13b ods.1 v nadväznosti na § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. v kontexte s účelom tohto zákona s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom k tomu, že predmetom súdneho prieskumu zákonnosti na krajskom súde bolo rozhodnutie svojou povahou týkajúce sa zamietnutia prístupu k inej právnej ochrane, a to k ochrane v daňovom konaní, súd prvého stupňa správne konšatoval systematickú nekonformnosť

dikcie ustanovenia § 13b ods. 1 až 3 v spojení s § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb., ktorá nerozlišuje medzi rozhodnutím o zamietnutí žiadosti (nevyhnutnosť odôvodnenia) a rozhodnutím o vyhovení žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty (nepotrebnosť odôvodnenia). Interpretačný zásah krajského súdu v súdnom prieskume daného prípadu bol preto správny a ústavne konformný.

Senát odvolacieho súdu z dôvodu, aby v preskúmvanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi prvostupňového súdu, sa vo svojom odôvodnení v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Napriek tomu, že právna úprava ustanovená v právnych normách § 13b ods. 1 až 3 v spojení s § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. neupravuje odôvodnenie ako náležitosť rozhodnutia o žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty, vec bolo nevyhnutné preskúmať i z hľadiska ústavnej konformnosti. Právny inštitút odpustenia zmeškania lehoty má priamu súvislosť s prístupom daňového subjektu k súdnej a k inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zamietnutie prístupu k súdnej alebo k inej právnej ochrane predstavuje negatívnu výnimku k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorá musí byť vždy odôvodnená. Prípadné nejasnosti sa vykladajú v prospech základného práva. Odôvodnenie je nevyhnutné i z dôvodu, že rozhodnutie je zákonom ponechané na správnej úvahe správcu dane, ktorý vyhodnocuje existenciu dôležitého dôvodu pre odpustenie zmeškania lehoty. Zo samotnej podstaty správnej úvahy vyplýva, že musí byť vždy odôvodnená. Odôvodnenie je potrebné aj vzhľadom na to, že aj predmetné rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti ako aj prípadnému konaniu o ústavnej sťažnosti, a preto systematickou interpretáciou právnej úpravy ustanovenej v právnych normách § 13b ods. 1, 3 v spojení s § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. sa realizuje vôľa zákonodarcu tak, že aby mohlo byť aj predmetné rozhodnutie meritorne preskúvané, preskúvané rozhodnutie ako individuálny správny akt, musí obsahovať dôvody, v ktorých správny orgán jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom odôvodní svoje rozhodnutie.

Priorite ústavne súladného výkladu venoval vo svojej judikatúre značnú pozornosť aj Ústavný súd SR vo svojich nálezochoch. Ústavný súd SR k výkladu práva vyslovil svoj názor napr. aj v náleze sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom konštatoval: „Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.

Pri výklade aplikácie ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (článok 152 ods. 4 Ústavy SR). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.

Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR totiž neznamena výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie článku 2 ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona".

Vzhľadom k uvedenému senát odvolacieho súdu nepovažoval odvolacie dôvody žalovaného uvedené v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa za relevantné k vyhoveniu jeho odvolacieho návrhu.

Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci a právnych záverov uvedených vyššie napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. a s § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods.1, veta prvá O.s.p a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi priznal náhradu trov tohto konania, pretože v tomto konaní bol úspešný. Priznaná náhrada trov konania pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia advokátom za jeden úkon právnej služby - podanie vyjadrenia k odvolaniu žalovaného, v zmysle vyhl. č.655/2004- 130,16 €, režijný paušál 7,81€ a DPH 27,59 € - v celosti 165,56 €.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.